

політехніка». Серія «Проблеми економіки та управління». Том 873. Львів, 2017. С. 146-153.

3. Козак А. В. Розвиток університетської освіти: навчання на основі дослідження. Освітологічний дискурс. 2016. № 2 (14). С. 38-52.

4. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG). К.: ТОВ «ЦС», 2015. 32 с.

Юлія Коробова,

кандидат педагогічних наук,
Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка,
м. Суми, Україна

Вікторія Козлова,

кандидат філологічних наук, доцент,
Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка,
м. Суми, Україна

НАУКОВА ІНФОРМАЦІЯ У СУЧАСНОМУ ІНТЕРНЕТ-СЕРЕДОВИЩІ: ПРИНЦИПИ ПОШУКУ ТА ВІДБОРУ

Ключові слова: наукова інформація, достовірність, принципи відбору, інтернет-середовище.

Постановка проблеми, основні дослідницькі питання. В умовах глобалізаційних змін в економіці, освіті й науці сучасне інтернет-середовище набуває статусу домінуючого джерела наукової інформації, а зростання інтернет-аудиторії академічної спільноти сприяє створенню нових інформаційних сервісів та значних мережевих масивів. При цьому актуальності набуває проблема пошуку та відбору науково-педагогічними працівниками та здобувачами вищої освіти достовірних інтернет-ресурсів наукової інформації. Пильний інтерес дослідників викликають питання дотримання вимог наукової етики під час проведення досліджень (Веремюк, 2018), статусу Інтернету в інформаційній системі суспільства (Петренко, 2017), визначення методів ефективного відбору електронної інформації (Аксьонова, 2014) та типів електронних ресурсів, які використовуються в науково-дослідницьких роботах (Олексюк, 2014); вивчаються характеристики та основні властивості наукометричних баз й індикаторів цитування (Білощицький & Гогунський, 2013), а також фактори, що впливають на значення кількісних показників наукометричних систем (Чайковський, Сілікіна, & Потоцька, 2013).

Методи дослідження. Метою дослідження є визначення принципів пошуку й відбору наукової інформації в сучасному інтернет-середовищі. А основними методами наукової розвідки стали аналіз та синтез, систематизація наявних джерел із проблеми дослідження, а також узагальнення для формування висновків.

Висновки. Основними критеріями, що застосовують пошукові системи при побудові ієрархії сайтів є корисність інформаційного наповнення сайту, його репутація та кількість учасників мережі. Для користувачів Інтернет постає анізотропним середовищем, тобто його вигляд змінюється в залежності

від запиту до пошукової системи і вибору такої системи (Петренко, 2017). Відповідно у процесі пошуку інформації варто звертати увагу на ті сайти, де інформація характеризується високою якістю, унікальністю, посиланням на надійні джерела (Аксьонова, 2014), а саме: сайти інформаційних агентств світового рівня, державних установ (центральных, регіональних владних структур); міжнародних організацій; бібліотек; наукових конференцій, семінарів та інших заходів; закладів вищої освіти. Запорукою достовірності інформації є використання систематизованих матеріалів, що містяться в інституційному репозитарії освітніх закладів, оскільки вони поєднують переваги мережевого ресурсу та традиційного видання, де статті ретельно підібрані, упорядковані, і містять об'єктивні результати досліджень. Заслужують на довіру також електронні журнали, публікацію яких успішно впроваджують у практику академічні спільноти. Електронні журнали представлені трьома типами: паралельні (електронні журнали є копією традиційного друкованого видання в електронній формі); оригінальні (публікують виключно в електронному форматі); інтегровані (призначені доповнити друковану форму пошуковою системою, фото, аудіо, відео та іншими даними). Важливим фактором у визначенні достовірності та науковості відомостей стає рейтинг журналу (Олексюк, 2014).

Розроблено також алгоритм перевірки інформації на достовірність: при відсутності автора рекомендовано встановити власника сайту, звернути увагу на наявність електронної пошти або можливість коментування. Це підвищує рівень довіри до тексту, а наявність наукового ступеня додає довіри джерелу; пошукова система допоможе перевірити ім'я автора, щоб оцінити його авторитет в науковій спільноті (Аксьонова, 2014). Важливим виявляється також вивчення переліку літератури, що подає автор в кінці публікації.

Для оцінки достовірності та надійності інформації враховуються такі параметри веб-сторінок як навігація та зручність використання (карта сайту, меню, гіперпосилання), рейтинг сайту, дата розміщення матеріалів та оновлення сайту, URL-адреса сайту (.gov, .com, .edu, .org), наявність граматичних та орфографічних помилок.

Варто зазначити, що при створенні наукових текстів висувається низка вимог до вчених як авторів та експертів (Веремюк, 2018), що безпосередньо стосуються і використання інформації в інтернет-середовищі.

Статтею 42 Закону України «Про освіту» визначено норми академічної доброчесності, зокрема, «обов'язкове посилання на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право; надання достовірної інформації про результати досліджень; контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти» (Закон України «Про освіту», 2017). Академічна доброчесність є складовою академічної культури дослідника, що завжди повинен діяти з позицій академічної доброчесності в процесі своєї наукової діяльності. Це мінімізує випадки академічного плагіату і стане запорукою створення якісних текстів.

Отже, рівень якості дослідження з використанням наукової інформації з мережевих ресурсів залежать від уміння послуговуватися принципами її пошуку та відбору: звертати увагу на ті сайти, де інформація характеризується достовірністю; використовувати матеріали, опубліковані в інституційному репозитарії закладів вищої освіти, електронні журнали; застосовувати алгоритм перевірки інформації на достовірність; дотримуватися норм законодавства про авторське право та норм академічної доброчесності.

Список використаних джерел:

- Веремюк, Л. Л. (2018). Вимоги наукової етики до проведення науково-педагогічних досліджень, *Імплементція європейських стандартів в українські освітні дослідження*, збірник матеріалів II Міжнародної наукової конференції Української асоціації дослідників освіти. Київ, Україна, 32-34. Здобуто з: <https://drive.google.com/file/d/1Nomif6KHnmvNE9PGcQFLALuRii5Atf-T/view>
- Аксьонова, Н. (2014). Методика відбору інтернет-інформації: вплив сучасних інтернет-технологій. *Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського*, 39, 385-396. Здобуто з: http://nbuviap.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=1059:metodika-vidboru-internet-informatsiji-vpliv-suchasnikh-internettehnologij&catid=127&Itemid=460
- Олексюк, О. (2014). Аналіз використання електронних ресурсів у науково-дослідній роботі майбутніх вчителів інформатики. *Наукові записки. Серія: Проблеми методики фізико-математичної і технологічної освіти*, 2 (5). Здобуто з: <https://core.ac.uk/download/pdf/228635843.pdf>
- Білощицький, А. О., & Гогунський, В. Д. (2013). Наукометричні бази та індикатори цитування наукових публікацій. *Інформаційні технології в освіті, науці та виробництві*, 4 (5). Здобуто з: <http://dspace.opu.ua/jspui/bitstream/123456789/2691/1/29.pdf>
- Чайковський, Ю.Б., Сілкина, Ю.В., & Потоцька, О.Ю. (2013). Наукометричні бази та їх кількісні показники. *Вісн. НАН України*, 9. Здобуто з: <http://dspace.nbu.gov.ua/bitstream/handle/123456789/68120/05Tchaikovsky.pdf?sequence=1>
- Петренко, О. С. (2017). *Інтернет як субпростір суспільства: структури та процеси*. (Автореферат кандидатської дисертації). Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, Харків.
- Закон України «Про освіту» від 5 вересня 2017 р., № 2145-VIII. Здобуто з: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>

Інна Кравчук,

аспірантка,

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
м. Умань, Україна

СУТНІСТЬ І ЗМІСТ ПОНЯТТЯ «ЖІНОЧА ОСВІТА»

Ключові слова: жіноча освіта, гендерна рівність, школа, доступ до освіти

Постановка проблеми. За останні двадцять років спостерігаємо зростання зацікавленості українських дослідників гендерною тематикою, зокрема проблемою гендерного паритету та шляхами подолання гендерних стереотипів. Протягом багатьох історичних періодів жінкам відводилася другорядна роль, що значно обмежувала їхні можливості. Важливо простежити основні етапи руху за права жінок, ключовими з яких були виборче право, право на освіту та справедливу (на рівні з чоловіками) оплату праці. Розглянемо, яку роль відіграла освіта для розширення прав жінок. Впродовж століть особи жіночої статі мали обмежений доступ до навчання, тому виникла необхідність розглянути їхній досвід окремо, визначити та зафіксувати